

Heilbrigðisráðuneytið
Síðumúla 24
108 Reykjavík

Reykjavík, 21. maí 2025
2504324/0.4.1

Efni: Umsögn – áform um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 125/1999 um málefni aldraðra. Mál nr. S-82/2025

Vísað er í tölvupóst Heilbrigðisráðuneytis/Samradsgatt.is 30. apríl sl., þ.e. „Boð um þátttöku í samráði: Áform um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 125-1999, um málefni aldraðra“.

Svo sem fram kemur í kynningu á ofangreindu, í samráðsgátt stjórnvalda er fyrirhugað að fækka færni- og heilsumatsnefndum. Í stað nefndar í hverju heilbrigðisumdæmi verði til ein nefnd fyrir allt landið (hér eftir í þessu bréfi kölluð „landsnefnd“). Fram kemur að slíkt muni leiða til aukinnar skilvirkni og samræmis við gerð færni- og heilsumats, einföldunar varðandi umsóknir og mat, auk þess sem fjárhagslegur sparnaður hljóttist af.

Embætti landlæknis styður framangreind áform.

Um er ræða breytingar á 2. mgr. 15. laga um málefni aldraðra, nr. 125/1999 og svo sem bent er á í skjalinu Áform um lagasetningu mun þurfa að ákveða hversu margir muni sitja í landsnefnd um færni- og heilsumat, hvar landsnefndin muni hafa aðsetur og hver sé nauðsynlegur fjöldi starfsmanna. Embætti landlæknis mun koma að þessu verkefni, verði eftir því óskað.

Þá kemur einnig fram að endurskoða þarf reglugerð um færni- og heilsumat vegna dvalar- og hjúkrunarrýma, nr. 466/2012. Af sjálfu sér leiðir að fyrirhuguð lagabreyting hefur í för með sér breytingar á reglugerðinni. Embætti landlæknis vill hins vegar benda sérstaklega á mikilvægi þess að hlutverk embættisins verði tekið til gagngerrar endurskoðunar. Að mati embættisins hlýtur það að verða svo að hin nýja landsnefnd taki við hlutverkum embættisins, eins og þau eru tilgreind í reglugerðinni. Er þar vísað til eftirfarandi:

- Gerð umsóknareyðublaða, skv. 8. gr.
- Greiðsla kostnaðar, skv. 21. gr.

Þá verður ekki annað séð en að niður hljóti að falla hlutverk embættisins, skv. 20. gr., þ.e. yfirumsjón með framkvæmd færni- og heilsumats, sem og samráðsfundir embættisins og þá hinnar nýju landsnefndar um færni- og heilsumat.

Jafnframt falli niður faglegt eftirlit embættis landlæknis, þ.e. hin nýja landsnefnd lúti eftirliti ráðuneytis enda um að ræða stjórnarsýslunefnd – afgreiðslunefnd - sem heyrir undir stjórnarsýslulög. Mikilvægt er að nefndin og starfsfólk hennar búi yfir nauðsynlegri sérþekkingu, ekki

einasta varðandi sjálft færni- og heilsumatið heldur einnig á stjórnsýslu, til að tryggja sem best rétta málsmeðferð. Mikilvægt er að fram komi í lögum um málefni aldraðra að ákvarðanir landsnefndarinnar séu kærarlegar til ráðherra, nema ætlunin sé að ákvörðun nefndarinnar sé endanleg á stjórnsýslustigi og sæti ekki kæru til ráðherra.

Eðlilegt kann að vera að embætti landlæknis verði falið „umsjón með rekstri, viðhaldi og þróun rafrænnar skrár um dvöl í dvalar- og hjúkrunarrýmum“ svo sem kveðið er á um í 20. gr. reglugerðarinnar en eigi að síður þarf að taka þann þátt til skoðunar, t.d. varðandi kostnað.

Embætti landlæknis áréttar mikilvægi aukinnar skilvirkni sem fólgin er í því að hin nýja landsnefnd sjái sjálf um og beri ábyrgð á öðrum þeim verkefnum sem skv. gildandi reglugerð heyra undir embætti landlæknis.

Virðingarfyllt,

María Heimisdóttir
landlæknir